

ПЕРЕБУДОВА СИСТЕМИ ВІДНОСИН УЧАСНИКІВ ПРОЦЕСУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЖИТОМИРЩИНИ

Анотація. Обґрунтовано необхідність змін в системі інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств Житомирської області. Запропоновано нову систему інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств. Розглянуто переваги запропонованої системи інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств регіону.

Постановка проблеми. У процесі інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств переважна більшість з них втрачають свою відносну автономність щодо можливості управління своїм стратегічним

потенціалом. Особливої актуальності дана проблема набула у період світової фінансової кризи та в умовах загострення конкуренції щодо продукції аграрного виробництва при вступі України до СОТ. Відсутність дієвої законодавчої бази та ефективних економічних важелів впливу створюють умови, за яких інвестор дуже часто використовує сільськогосподарське підприємство не за його призначенням та потенційними можливостями, зменшуючи цим його ефективність [2]. Система інвестування не лише повинна приносити прибутки всім його учасникам, але і забезпечувати перспективні напрями розвитку сільськогосподарських підприємств з урахуванням економічної, соціальної, екологічної сфер діяльності тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розгляду питань ефективного широкомасштабного впровадження інвестицій в сільськогосподарські підприємства, присвячені дослідження таких вчених як : С. М. Корживлінського, В. Г. Андрійчука, Л. К. Цапа, П. Т. Саблука, Г. В. Стадника, В. І. Торкатюка, К. М. Каленського, Н. П. Пана, А. А. Пересади, Л. С. Рязанової, В. П. Попкова, та інших. У даних дослідженнях в основному висвітлюються загальні механізми залучення інвестиційних ресурсів у сільськогосподарські підприємства, але не розглядаються можливі перешкоди ефективного розвитку інвестованих підприємств внаслідок нераціонального розподілу існуючих меж господарського впливу учасників процесу інвестування. Також недостатньо досліджені механізми залучення інвестицій для малопривабливих, з інвестиційної точки зору, регіонів.

Постановка завдання. Дослідження діючої системи інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств Житомирського регіону. Розроблення принципово нової системи інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств, з метою підвищення їх ефективності.

Виклад основного матеріалу дослідження. До більшості сільськогосподарських підприємств Житомирщини потенційні інвестори починають виявляти неабиякий інтерес, який у свою чергу посилюється кризовими процесами в економіці країни: відбувається зниження прибутковості окремих галузей економіки країни на фоні перспективного зростання попиту на продукцію сільськогосподарського виробництва, як на рівні регіону так і на рівні країни [3]. Саме даний факт дозволяє формувати нові підходи в інвестуванні аграрного сектора Житомирської області та створює передумови для розвитку конкурентного середовища в сфері інвестиційного забезпечення аграрних підприємств.

Для раціонального врахування інтересів усіх учасників інвестиційного процесу необхідно розробити нову систему розподілу меж господарського впливу при інвестуванні аграрних підприємств Житомирської області, за якою сільськогосподарське підприємство зможе отримувати прибуток з одночасним збереженням своєї господарської самостійності. Система інвестиційного забезпечення аграрних підприємств повинна має певну специфіку відносно участі самого інвестора в господарській діяльності інвестованого підприємства, що виступає головною умовою запровадження тендерної системи залучення інвестицій як одного з ефективних шляхів інвестування в аграрну сферу. За

запропонованої схеми слід обмежити сферу впливу інвестора на господарську діяльність інвестованого підприємства, яка має бути чітко сформульована у запропонованій інвестиційній програмі підприємства та підкріплена взаємними зобов'язаннями всіма учасниками процесу інвестування (рис. 1).

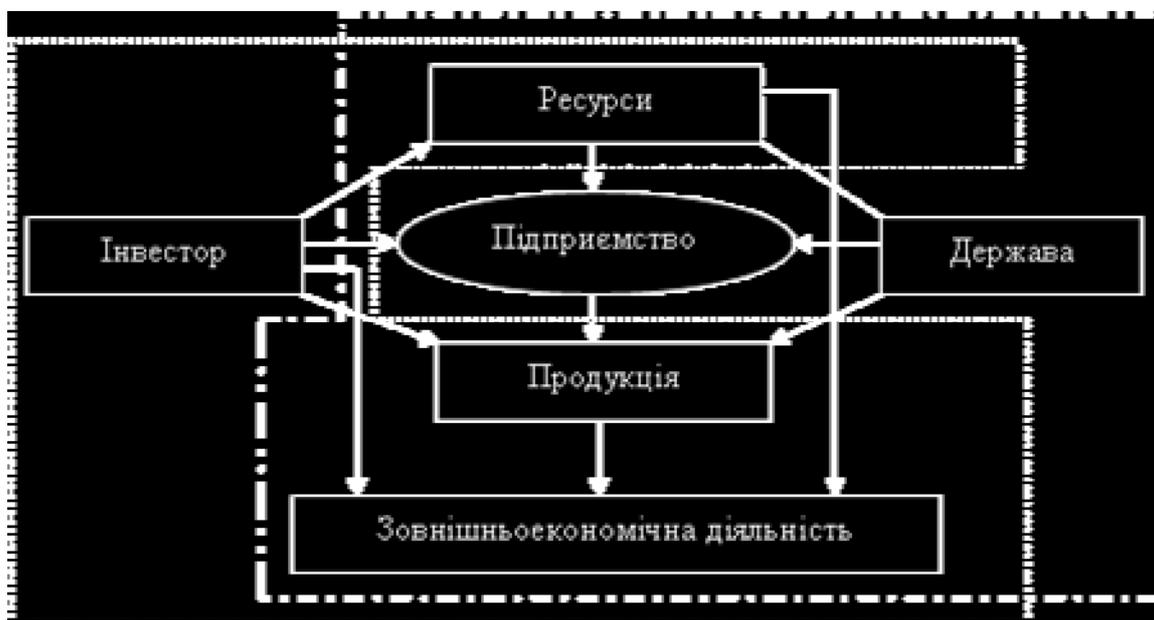


Рис 1. Запропонована система розподілу меж господарського впливу учасників інвестиційного процесу Житомирської області*

* Джерело: власні дослідження

У даному випадку інвестор зможе впливати на ресурсне забезпечення аграрного підприємства, приймати участь в зовнішньоекономічній діяльності підприємства, розподіляти сфери впливу при реалізації продукції на внутрішньому ринку, одночасно перебуваючи під сферою впливу державних структур через посередництво самого сільськогосподарського підприємства [4]. Участь інвестора у вище перелічених сферах впливу є обов'язковою, оскільки гарантує отримання додаткового доходу інвестора, сільськогосподарського підприємства та держави (у вигляді податків).

Державний вплив в системі інвестування має охоплювати майже всі господарські процеси які здійснюються в сільськогосподарських підприємствах та виконувати такі стратегічні функції як:

- планування – складання комплексної регіональної програми розвитку аграрного сектору регіону; заздалегідь управляти змінами щодо отримання можливого валового обсягу продукції сільського регіону, виходячи з реальних можливостей виробництва аграрних підприємств; розробляти можливі шляхи реалізації та переробки виробленої продукції як на внутрішніх так і на зовнішніх ринках ;

- контролю – виконання поставлених умов учасниками інвестиційного процесу; моніторингу ринків сільськогосподарської продукції та

навколишнього середовища; запобігання впливу негативних економічних чинників на учасників інвестиційного процесу;

• гарантії – формування гарантійного фонду щодо компенсації можливих ризиків інвестування як для самого сільськогосподарського підприємства так і для інвестора протягом обумовленого періоду часу.

За наведеного розподілу меж впливу сільськогосподарське підприємство зможе залишатися незалежною від інвестора структурою господарювання а головне підприємство отримає можливості для використання досягнень НТП та вільні кошти для свого ефективного розвитку, але при цьому маючи чіткі зобов'язання перед інвестором. За наведеної схеми залучення інвестицій в сільськогосподарські підприємства Житомирщини має здійснюватися за участю незалежної координаційної структури. Вона має бути створена саме на існуючій матеріально-технічній базі управління агропромислового розвитку регіону з метою зниження рівня витрат на її функціонування та залучення висококваліфікованих спеціалістів сфери інвестування, які мають бути обізнані з усіма сферами діяльності сільськогосподарських підприємств регіону.

Висновки. Одним з основних напрямів подолання інвестиційної кризи в сільськогосподарському виробництві Житомирського регіону є створення дієвого механізму залучення інвестицій в сільськогосподарські підприємства регіону на взаємовигідних умовах для всіх учасників інвестиційного процесу. Неабиякого значення слід надати ієрархічним зв'язкам системи інвестування та визначити можливу їх підпорядкованість для забезпечення ефективної взаємодії в майбутньому. Важливе значення слід надавати державному регулюванню аграрного сектора економіки України, створенню дієвої законодавчої бази для його функціонування як для галузі, котра потребує всебічного контролю та можливої економічної підтримки для свого розвитку [1].

У перспективі подальших досліджень слід звернути увагу на формування окремих складових механізму інвестування сільськогосподарських підприємств Житомирського регіону, ширше розглянути розподіл сфер впливу відносно учасників інвестиційного забезпечення регіону, розробити теоретичні засади щодо страхування можливих інвестиційних ризиків у сфері діяльності аграрних підприємств.

Summary. The necessity of changes for investment of the agricultural enterprises of Zhitomir area is proved. It is offered new system investment of the agricultural enterprises. Is considered advantages of system of investment maintenance of the agricultural enterprises of region.

Література

1. Корживлінського С. М. Особливості формування системи управління аграрним сектором регіону// Аграрна економіка України. – 2010. – № 2. – с. 121-126.
2. Купінець Л. Є., Голосков М. В. Організаційно-економічні аспекти регулювання в аграрному секторі України // Регіональна економіка. – 2009. – № 3. – с. 109-121.

3. Терещенко В. К. Порівняльна оцінка інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств України за формами господарювання// Економіка регіонів України. – 2008. – № 8. – с. 78-87.
4. Добролюб С. О. Перспективи розвитку інвестиційного під комплексу України// Регіональна економіка. – 2009. – № 3. – с. 136-141.
5. Бордюх Н. М. Проблеми залучення вільних інвестиційних ресурсів в аграрну економіку України // Час агро бізнесу. – 2010. – № 1. – с. 44-53.